

Vad är gallring?

Utglesning av bestånd med ett uttag av virke. Till skillnad mot röjning som endast är en utglesning där de kapade stammarna får ligga kvar.

Varför gallring?

Genom att gallra skogen ökar man diametertillväxten samt minskar risken för självgallring. Målet är att inga träd ska självdö för att de står för tätt samt att de träd som är kvar vid slutavverkning ska vara grova och hålla en hög timmerandel.

När gallra?

Lite förenklat kan man säga att det är dags att gallra när tallen och björken har barr-/bladmassa på halva stammens längd och för granen 2/3-delar av stammens längd. Minskar barr-/bladmassan för mycket sjunker trädets tillväxt. Trädet blir klen och vid en kommande gallring även storm- och snökänsligt. Gallrar man för tidigt eller för hårt förlorar man tillväxt för beståndet som helhet eftersom antalet träd som växer minskar för mycket. Samtidigt som de träd som står kvar får lägre kvalitet med grova kvistar etc.

Genom att använda en gallringsmall kan man få en bättre uppfattning om lämpligt intervall för gallring.

Är området vindutsatt kan det vara lämpligt att gallra tidigt och hårt eftersom beståndet alltid är stormkänsligt direkt efter en gallring, fram tills träden har kompenserat friställningen. Ju högre träden är under denna tid desto stormkänsligare är de.

Hur ofta ska det gallras?

Gallringsuttaget variera utifrån den plan man har för beståndet. Ett litet uttag betyder att man måste gå in och gallra flera gånger. Det kan ge högre kvalitet på virket men är dyrare och ökar risken för körskador med röta som följd. Här är det enklast att följa gallringsmallen. Mallen ger ett gallringsprogram som kanske inte alltid är det optimala men det ger ett bra schablonprogram som funkar bra på de allra flesta marker och bestånd.

Genomförandet

Börja med att gå över ditt skifte kors och tvärs så att du får en bra uppfattning om hur det ser ut. Markera sedan ut körstråk för att kunna köra ut virket på ett enkelt och skonsamt vis. Du märker först ut en väg 10 m från kanten runt hela ditt skifte. Det ska inte vara sidlut eller alltför branta backar, undvik surhål och tvära svängar. Sen markerar du vägar med 20 m mellanrum som går parallellt över hela skiftet. Utkörningen ska alltid göras i nedförsbacke om möjligt. Ett längre avstånd mellan stickvägarna är att

föredra då detta medför ett större uttag mellan vägarna. Vid 4 m vägar med 20 m mellanrum innebär det att ca 20 % av beståndets volym är avverkad efter att vägarna är huggna. Om du planerade att ta ut ca 30 % av volymen vid gallringen, så innebär det att du endast har 10 % att ta ut mellan vägarna vid första gallringen. Här får man alltså inte lockas av att ta för hårt mellan vägarna.

Gallra med beståndsgående maskiner

Kvaliteten på gallringen blir oftast bättre med en beståndsgående maskin, eftersom uttaget mellan vägarna blir så mycket större på det viset. Problemet är att de är små maskiner med låg produktion, så om man inte hugger själv utan ska leja bort huggningen blir den dyr. Vid en senare gallring är dessa maskiner för små och man måste då trots allt ta dit en större maskin och hugga upp stickvägar. Antalet träd som växer i beståndet ska vara de samma, så att skillnaden i tillväxt mellan första och andra gallring är marginell. Skillnaden ligger i att de ökade antalet träd mellan vägarna inte riktigt kan kompensera för träden som försvinner i vägarna.

Så vinsten med "stickvägsfri" gallring är ökad virkeskvalitet samt en marginell tillväxtökning mellan första och andra gallring men till en avsevärt högre avverkningskostnad.